

Mikkelin kaupunki

Jätevedenpuhdistuslaitoksen urakkasopimuksen purku, erillistarkastus

Sisäisen tarkastuksen raportti

4.9.2023

Sisällys

1. Tarkastuksen tausta, tavoitteet ja kohdentaminen	3
2. Tarkastuksen toteutus	6
3. Johdon yhteenveto	8
4. Yleisiä havaintoja	12
5. Yksityiskohtaiset havainnot	17

Liitteet

Liite I: Tarkastuksen yhteydessä haastatellut henkilöt

Liite II: Havaintojen arviointiasteikko

Tarkastuksen tausta ja toteutus

1. Tarkastuksen tausta, tavoitteet ja kohdentaminen (1/2)

Tarkastuksen tausta

- Mikkelin kaupungin kaupunginhallitus päätti 17.4.2023 jätevedenpuhdistuslaitoksen urakkasopimuksen purkamisen sisäisen tarkastuksen toteuttamisesta.
- Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa Mikkelin kaupungille ja parantaa sen toimintaa.
- Sisäinen tarkastus arvioi organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien sekä riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta ja pyrkii siten edistämään organisaation tavoitteiden saavuttamista sekä hyvän hallintotavan toteutumista.
- Mikkelin kaupungilla on puitesopimus sisäisen tarkastuksen palveluista KPMG Oy Ab:n kanssa. Tarkastuksen toteutuksesta vastasi Mikkelin kaupungin päävastuullinen sisäinen tarkastaja, Partner Harri Leppiniemi (CIA, CCSA, CRMA) KPMG Oy Ab:n sisäisen tarkastuksen palveluryhmästä.

Tarkastuksen tavoitteena oli:

- kartoittaa ja arvioida jätevedenpuhdistuslaitoshankkeen ("hanke") urakkasopimuksen purkamiseen liittyvien päätöksentekomenettelyiden asianmukaisuutta suhteessa Mikkelin kaupungin sisäisiin ohjeisiin sekä sisäisen valvonnan periaatteisiin.
- antaa konkreettisia kehityssuosituksia toiminnan edelleen kehittämiseksi.

1. Tarkastuksen tausta, tavoitteet ja kohdentaminen (2/2)

Tarkastuksen kohdentaminen

Tarkastuksessa arvioitiin jätevedenpuhdistuslaitoksen urakkasopimuksen purkamispäätöksen asianmukaisuutta mm. seuraavista näkökulmista:

- Päätöksenteon prosessi
- Päätöksentekoon liittyvät roolit ja vastuut
- Päätöksentekoon liittyvät arviointi- ja esittelymenettelyt
- Päätöksen valmistelu ja dokumentointi
- Purkamiseen liittyvä sisäinen ja ulkoinen viestintä
- Päätökseen liittyvä riskienhallinta

Tarkastuksen rajaukset

- Tarkastuksessa ei tehty uutta arviota sopimuksen purkamisen juridisista perusteista.
- Tarkastuksessa ei arvioitu hankkeen urakoitsijoiden tekniseen toteutukseen liittyvää toimintaa.
- Tarkastuksessa ei arvioitu hankkeeseen liittyvien teknisten ratkaisujen sopivuutta, tehokkuutta tai taloudellisuutta.

2. Tarkastuksen toteutus (1/2)

Tarkastuksen toteutus

- Tarkastuksen kenttätyö koostui aloituspalaverista (27.4.2023), tunnistettujen avainhenkilöiden haastatteluista, olemassa olevan dokumentaation läpikäynnistä sekä aineiston ja/tai kontrollien testauksesta.
 - Dokumentaation läpikäynti mahdollisti tarkasteltavan asian tapahtumien jäljitysketjun todentamisen sekä tarjosi mahdollisuuden aineiston tai kontrollien testaukseen osana tarkastusta.
 - Haastatteluiden tavoitteena oli muodostaa kokonaiskuva Mikkelin kaupungin urakkasopimuksen purkamisen menettelytavoista. Lisäksi haastatteluiden tavoitteena on tunnistaa mahdollisia kehityskohteita yhdessä haastateltavien kanssa.
- Kenttätyön pohjalta laadittiin raportti, jossa esitetään tarkastuksen aikana tehdyt keskeiset havainnot ja niihin liittyvät suositukset. Raportti käsiteltiin Mikkelin kaupunginhallituksessa 4.9.2023.
- Tarkastus toteutettiin noudattaen KPMG:n sisäisen tarkastuksen metodologiaa sekä sisäisen tarkastuksen kansainvälisiä ammattistandardeja (The IIA: Standards for the professional practice of internal auditing; Ethical guidelines)

2. Tarkastuksen toteutus (2/2)

Aikataulu ja raportointi

- Tarkastuksen kenttätyö käynnistettiin aloituspalaverilla (27.4.2023). Tarkastuksen alussa tunnistettiin tarkastuksen avainhenkilöt sekä sovittiin KPMG:lle toimitettavasta materiaalista.
- Kenttätyö saatiin päätökseen kesäkuussa 2023 ja KPMG laati sen pohjalta raporttiluonnoksen.
- Raporttiluonnos kehittämissuosituksineen käytiin yhdessä läpi Mikkelin kaupungin vastuuhenkilöiden kanssa tarkastuksen loppupalaverissa (20.6.2023), jonka jälkeen Mikkelin kaupungin vastuuhenkilöt laativat kehittämissuosituksen perusteella toimenpidesuunnitelmat.
- Tarkastusraporttiin sisällytettiin tarkastuskohteen 10.8.2023 KPMG:lle toimittamat, KPMG:n antamien kehittämissuosituksen pohjalta laaditut toimenpidesuunnitelmat. Raportti käsiteltiin Mikkelin kaupunginhallituksessa 4.9.2023.

Johdon yhteenvedo

3. Johdon yhteenveto (1/3)

Tarkastuksen tavoitteena oli kartoittaa ja arvioida jätevedenpuhdistuslaitoshankkeen urakkasopimuksen purkamiseen liittyvien päätöksentekomenettelyiden asianmukaisuutta suhteessa Mikkelin kaupungin sisäisiin ohjeisiin sekä sisäisen valvonnan periaatteisiin sekä antaa konkreettisia kehityssuosituksia toiminnan edelleen kehittämiseksi.

Positiivisia havaintoja

- Mikkelin Vesilaitos on urakkasopimuksen purkamisen jälkeen pyytänyt toisen ulkoisen asiantuntijan juridista lausuntoa urakkasopimuksen purkamisen perusteluihin sekä mahdolliseen tuomioistuimen päätöksestä valittamiseen liittyen.
- Mikkelin kaupunki on purkupäätöksen jälkeen kehittänyt hankkeiden ja investointien hallinnointiin ja johtamiseen liittyvää ohjeistusta. Mikkelin kaupungilla on tehty mm. investointiohjelman projektitoiminnan linjaukset, jotka ohjaavat investointihankkeiden kehittämistä.
- Mikkelin kaupungin suurempien hankkeiden (esim. Saimaanportin yhtenäiskoulu) resursointiin on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota, ja hankkeisiin on resursoitu esim. projektipäälliköitä.

Yksityiskohtaisten tarkastushavaintojen luokitukset

Havainto	Luokitus	Raportin sivu
5.1 Päätösprosessin dokumentointi	E	18
5.2 Päätösprosessin aikataulullinen eteneminen	E	20
5.3 Purkupäätökseen liittyvä riskienhallinta	E	21
5.4 Purkupäätökseen liittyen tehdyt juridiset arviot	E	23
5.5 Päätöksenteon resursointi	M	25

Tarkastushavaintojen arviointiasteikko on yksityiskohtaisesti kuvattu liitteessä III.

K Kriittinen **E** Erittäin merkittävä **M** Merkittävä **H** Huomioitava

3. Johdon yhteenveto (2/3)

Keskeiset kehityskohteet

Päätösprosessin dokumentointi

- Purkupäätökseen liittyen osa kaupungin virkamiesjohdosta (kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, tekninen johtaja) sekä kaupunginlakimies kokoontuivat tarkastuksessa saatujen tietojen mukaan 10.3.2020 kuulemaan Vesilaitoksen johtajaa ja Rambollin esitystä pääurakan tilanteesta sekä eri etenemisvaihtoehdoista. Kokouksesta ei ole dokumentaatiota, joten kokouksen tosiasiallista sisältöä tai siinä läpikäytyä esittelymateriaalia ei voida varmentaa. Purkupäätökseen ei tunnistettu yhtenäisiä tai systemaattisesti arkistoituja esittelymateriaaleja. Yhtenäisen esittelymateriaalin puuttuminen luo riskin sille, että päätöksenteon hetkellä ei saada kattavaa kokonaiskuvausta tilanteesta. Tämän lisäksi riittämättömät arkistointikäytännöt aiheuttavat riskin siitä, että tapahtumien jäljitysketju vaarantuu eikä päätöksenteon prosessia voida siten jäljittää aukottomasti jälkikäteen. Näin ollen suositellaan, että Mikkelin kaupunki dokumentoi systemaattisesti merkittäviin hankkeisiin liittyvien kokousten keskustelua sekä mahdollisia tausta-aineistoja, tehtyjä päätöslinjauksia ja niiden perusteluita myös sellaisista kokouksista, jotka eivät ole virallisia kaupungin toimielinten kokouksia. Lisäksi suositellaan, että kaikki materiaali ja dokumentaatio, jota hyödynnetään Mikkelin kaupungin tai sen liikelaitosten työssä ja päätöksenteossa, dokumentoidaan ja arkistoidaan kaupungin omiin järjestelmiin.

Päätösprosessin aikataulullinen eteneminen

- Mikkelin Vesilaitoksen johtokunta on päättänyt 17.3.2020 purkaa jätevedenpuhdistuslaitoksen pääurakkasopimuksen. Päätös on laitettu käytäntöön 18.3.2020 purkuilmoituksella urakoitsijalle sekä 19.3.2020 toteutuneella työmaan katselmuksella sekä haltuunotolla. Kaupunginhallitus on käsitellyt asiaa 23.3.2020. Näin ollen alemman viranomaistason päätöksiä on laitettu käytäntöön ennen kuin ylemmällä viranomaistasolla on ollut mahdollisuutta arvioida sekä potentiaalisesti käyttää otto-oikeuttaan asiassa. Riskinä nähdään, että kaupunginhallituksen tosiasiallinen mahdollisuus käyttää valvonnan työkaluna otto-oikeutta vaikeutuu, mikäli kokonaan tai osin peruuttamattomia toimenpiteitä toteutetaan ennen kaupunginhallituksen käsittelyä. Tarkastuksessa ei tunnistettu, että kuntalakia tai Mikkelin kaupungin ohjeistusta käsittelyprosessin tai otto-oikeuden käyttämisen osalta olisi rikottu. Suositellaan, että Mikkelin kaupunki määrittelee, mitkä investoinnit ja muut taloudellisesti/toiminnallisesti Mikkelin kaupungin kannalta kauaskantoiset asiat ovat merkitykseltään sellaisia, että niihin liittyvä päätöksenteko on käsiteltävä myös kaupunginhallituksessa ennen päätösten mukaisia konkreettisten toimenpiteiden toteuttamista.

3. Johdon yhteenveto (3/3)

Keskeiset kehityskohteet

Purkupäätökseen liittyvä riskienhallinta

- Urakkasopimuksen purkamisen yhteydessä rakennuttajakonsultti on laatinut yhteenvedon merkittävistä tapahtumista, jotka ovat johtaneet purkupäätösesityksen laatimiseen. Yhteenvedossa on analysoitu pintapuolisesti niitä riskejä, joita voi syntyä, jos urakkasopimusta ei pureta. Rakennuttajakonsultti esittelee yhteenvetomateriaalissa sopimuksen jatkamisen lisäksi sopimuksen purkua toisena vaihtoehtona, mutta materiaalissa ei analysoida tämän vaihtoehdon riskitapahtumia vaan esitellään perusteita purkamiselle. Muuta riskiarviointia purkuspäätökseen liittyen ei tunnistettu. Mikäli riskiarviointia ei tehdä jatkuvasti urakan aikana tai merkittävien päätösten yhteydessä, on riskinä, että luottamushenkilöille ei esitellä riittävää tilannekuvaa mahdollisista tapahtumaketjuista. Lisäksi riskinä on, että riskien realisoituessa niihin ei ole varauduttu riittävästi. Näin ollen suositellaan, että merkittäviä juridisia päätöksiä (kuten päätös merkittävien sopimusten purkamisesta) arvioidaan juridisten arvioiden lisäksi myös kokonaisvaltaisemmin päätöksiin liittyvien riskien osalta, jotta päätöksiin liittyvät mahdolliset negatiiviset seuraukset voidaan minimoida. Lisäksi riskien arviointi tulee dokumentoida riittävällä tavalla arviointien ja päätösten jäljitysketjun varmentamiseksi.

Purkupäätökseen liittyen tehdyt juridiset arviot

- Mikkelin Vesilaitos on tilannut Rambollilta jätevedenpuhdistamonurakan johtamisen ja valvonnan palveluiden lisäksi myös hankinta- ja urakkalakikonsultoinnin palveluita. Urakan toteutuksen aikana ennen pääurakoitsijan urakkasopimuksen purkamista Mikkelin Vesilaitokselle ei ole tehty urakkalakikonsultointia tai vastaavaa asiantuntijalausuntoa muilta tahoilta kuin Rambollilta. Mikkelin kaupunginlakimies ei ole ollut osallisena juridisten arviointien tekemistä tai antanut omaa juridista lausuntoa/arviointia. Tämän pohjalta suositellaan, että Mikkelin kaupunki määrittää hankkeiden hallinnan ohjeistukseen reunaehdot kaupunginlakimiehen osallistamisesta investointihankkeisiin liittyviin juridista osaamista vaativiin vaiheisiin tai päätöksiin.

Yleisiä havaintoja

4.1 Yleisiä tarkastushavaintoja

Havainnot

Jätevedenpuhdistamohankkeeseen liittyvä pääurakkasopimus solmittiin 13.11.2018 Mikkelin Vesilaitoksen (tilaaja) ja Suomen Maastorakentajat Oy:n välillä. Sopimuksen mukaan urakassa noudatetaan Rakennusurakan yleisiä sopimusehtoja YSE 1998. Lisäksi sopimuksen mukaan rakennushankkeen tulee olla täysin valmiina, vastaanotettuna ja tuotannossa viimeistään 19.5.2021. Mikäli työn välitavoitteet tai valmistuminen viivästyy sopimusasiakirjojen mukaisista ajankohdista ilman, että urakoitsija voi YSE-ehtojen menettelytapasäädöksiä noudattaen esittää syitä viivästymisen aiheuttajaksi, peritään viivästysakkoa. Mikkelin Vesilaitoksen ja Rambollin välisen tilauksen mukaan työmaan valvontaorganisaationa sekä sopimuksen tekijänä toimii Ramboll CM Oy ja työmaan päävalvoja on Ramboll CM Oy:n palveluksessa, minkä lisäksi työssä käytetään tarvittavilta osin Ramboll Finland Oy:n henkilökuntaa ja Ramboll Finland Oy toimii työssä alikonsulttina (Mikkelin uusi jätevesipuhdistamo, pääurakka valvonta, sopimus, 14.3.2018). Koska urakkaan liittyen käytettiin sekä Ramboll Finland Oy:n että Ramboll CM Oy:n palveluita, tällä tarkastusraportilla yhtiöihin viitataan yhteisesti nimellä "Ramboll".

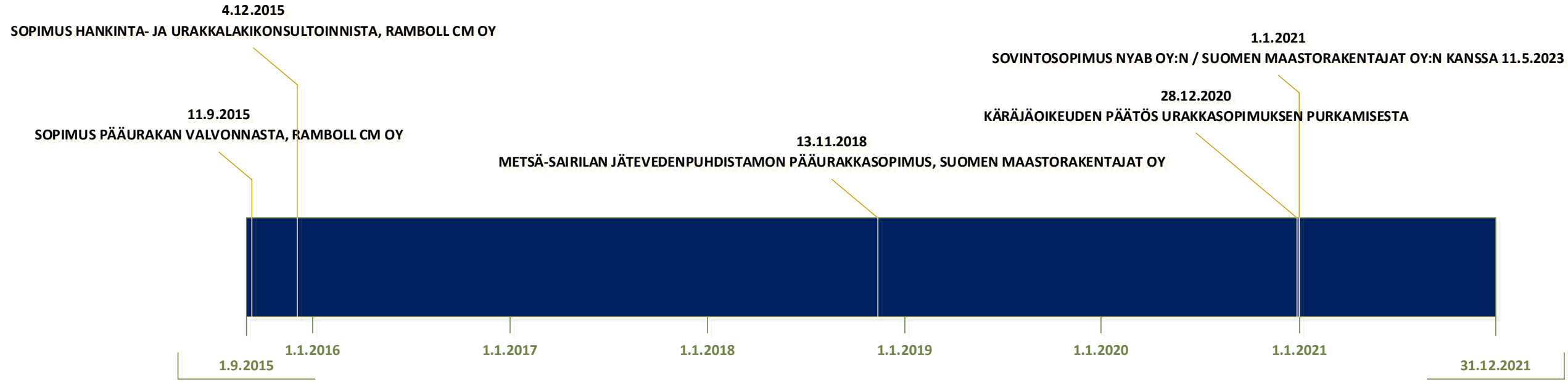
Elokuussa 2019 tilaaja esitti elementtisuunnitteluun ja aikatauluun liittyvän huolenilmauksen (Elementtisuunnittelua ja aikataulua koskeva huolenilmaus, Mikkelin Jätevedenpuhdistamon pääurakka, Ramboll CM Oy 13.8.2019). Urakoitsija vastasi kyseiseen huolenilmaukseen 26.8.2019. Tilaaja esitti reklamaation aikataulunhallinnasta 24.9.2019, ja noin kaksi kuukautta myöhemmin tilaaja esitti purku-uhkaiset reklamaatiot sekä Mikkelin jätevedenpuhdistamon pääurakasta että kenkäveronniemen tulopumppaamon kokonaisuudesta (Purku-uhkainen Reklamaatio, Mikkelin jätevedenpuhdistamon pääurakka, Ramboll CM Oy, 20.11.2019; Purku-uhkainen Reklamaatio, Kenkäveronniemen tulopumppaamon kokonaisuudesta, Ramboll CM Oy, 20.11.2019). Reklamaatioiden perusteet sisälsivät pääurakoitsijan taloudelliseen tilanteeseen sekä urakan aikatauluun liittyviä seikkoja. Pääurakoitsija vastasi purku-uhkaisiin reklamaatioihin 3.12.2019, johon tilaaja esitti 4.12.2019 pyynnön vastineista puuttuneista tiedoista.

Mikkelin Vesilaitoksen johtokunnan kokouksessa 17.3.2020 esitettiin purkupäätöstä. Päätösesityksessä ehdotettiin seuraavaa: Vesiliikelaitoksen johtokunta purkaa välittömästi Mikkelin Vesilaitoksen ja Suomen Maastorakentajat Oy:n välisen 13.11.2018 allekirjoitetun urakkasopimuksen Metsä-Sairilan jätevedenpuhdistamon rakentamisesta, ja Vesiliikelaitoksen johtokunta purkaa välittömästi Mikkelin Vesilaitoksen ja Suomen Maastorakentajat Oy:n välisen 25.6.2019 allekirjoitetun urakkasopimuksen Kenkäveronniemen tulopumppaamon rakentamisesta. Pöytäkirjan liitteenä on 21 liitettä, jotka sisältävät mm. tilaajan esittämiä reklamaatioita, urakoitsijan vastineita reklamaatioihin, palaverimuistioita sekä jätevedenpuhdistamon pääurakan purkuilmoituksen. Johtokunta päätti hyväksyä esityksen. Esityksen pohjalta Mikkelin Vesilaitos esitti pääurakoitsijalle purkuilmoituksen, joka on päivätty 18.3.2020.

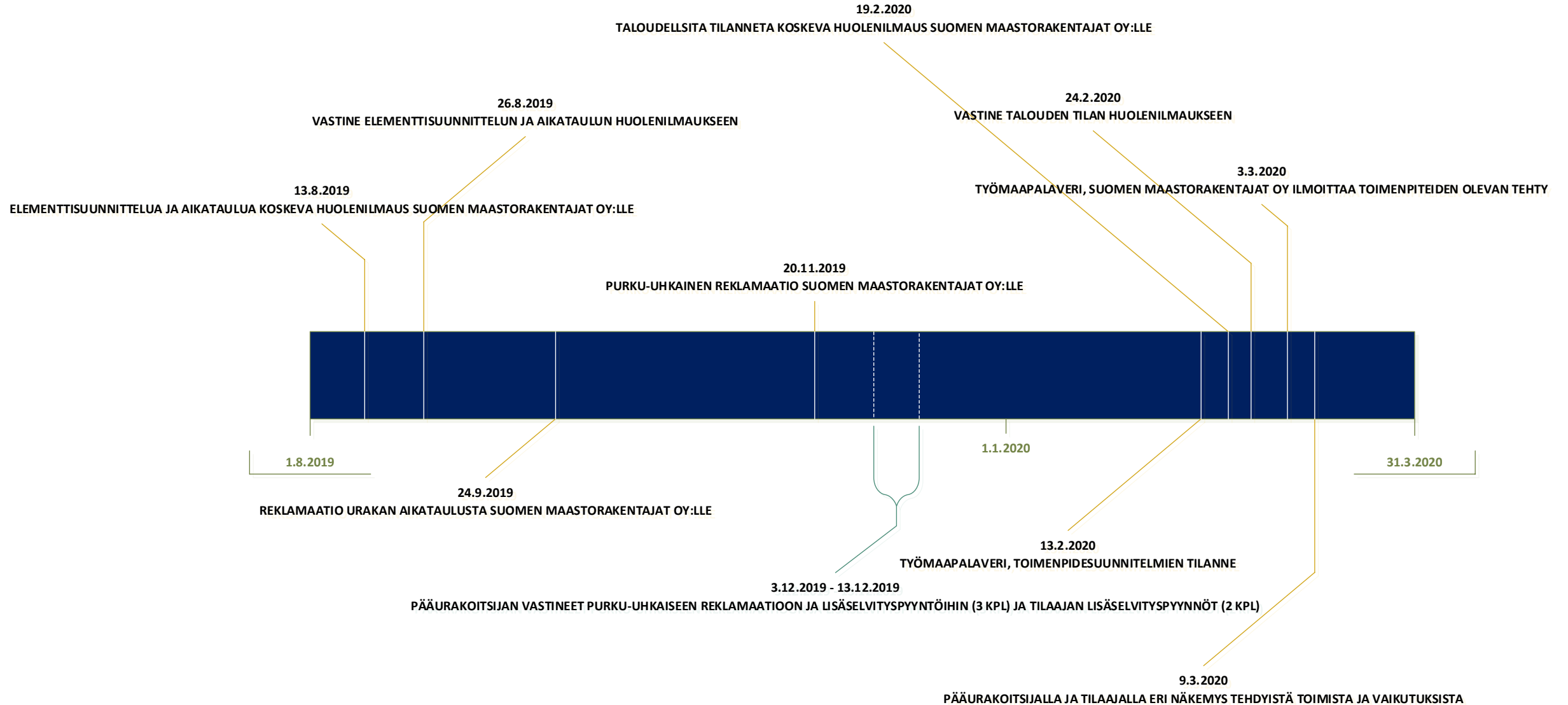
Mikkelin kaupunginhallitus käsitteli Vesiliikelaitoksen johtokunnan pöytäkirjaa 23.3.2020 (§ 89 Otto-oikeus/lautakuntien/viranhaltijoiden päätökset, Mikkelin kaupunginhallituksen pöytäkirja 23.3.2020). Kaupunginjohtaja ehdotti, ettei kaupunginhallitus käytä kuntalain 29 §:n mukaista otto-oikeutta viranomaisten tekemiin päätöksiin, mukaan lukien Vesiliikelaitoksen johtokunnan tekemään päätökseen.

Suomen Maastorakentajat Oy, josta myöhemmin tuli osa Nyab Finland Oy:tä, haastoi kaupungin oikeuteen sopimuksen laittomasta purkamisesta toukokuussa 2020. Vuoden 2020 lopulla Etelä-Savon käräjäoikeus antoi tuomion, jonka mukaan Mikkelin kaupungilla ei ollut oikeutta purkaa urakkasopimuksia, ja määräsi Mikkelin kaupungin maksamaan korvauksia ja oikeudenkäyntikuluja jätevedenpuhdistamon pääurakan purkamisesta Suomen Maastorakentajille.

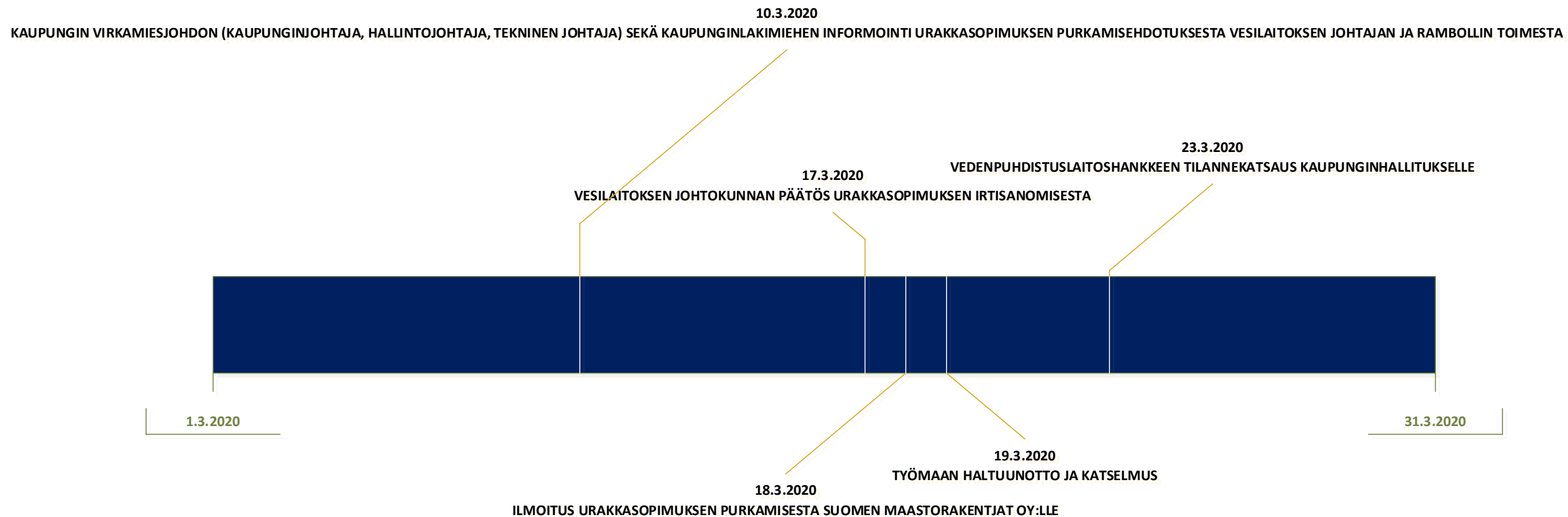
4.2 Aikajana päätapahtumista: Sopimukset (1/3)

4.2 Aikajana päätapahtumista: Reklamaatiot ja vastineet (2/3)

4.2 Aikajana päätapahtumista: Päätökset ja sopimuksen purkaminen (3/3)

Yksityiskohtaiset havainnot

5.1 Päätösprosessin dokumentointi (1/2)

Luokitus	Havainto	Suositus	Johdon toimenpidesuunnitelma
 E	<p>Kaupunginhallituksen sekä kaupungin liikelaitosten päätöstoimielinten kokouksista muodostetaan kokouspöytäkirjat, jotka ovat pääasiassa julkisia asiakirjoja. Jätevedenpuhdistamon pääurakkaan liittyen pidetyistä työmaakokouksista on tehty muistioita. Urakkasopimuksen purkaminen eteni asiakirjojen mukaan Vesilaitoksen johtokunnan päätöksestä purkuilmoituksen tekoon yhden päivän aikataululla. Purkupäätökseen liittyen osa kaupungin virkamiesjohdosta (kaupunginjohtaja, hallintojohtaja ja tekninen johtaja) sekä kaupunginlakimies kokoontuivat tarkastuksessa saatujen tietojen mukaan 10.3.2020 kuulemaan Vesilaitoksen johtajaa ja Rambollin esitystä pääurakan tilanteesta sekä eri etenemisvaihtoehdoista. Tarkastuksessa ei tunnistettu, että kokouksesta olisi muodostettu muistiota tai muuta dokumentaatiota. Kokous pidettiin saadun käsityksen mukaan epävirallisena kokouksena ennen kaupunginhallituksen sekä Vesilaitoksen johtokunnan kokouksia.</p> <p>Ennen purkupäätöksen tekemistä Ramboll on esitellyt urakan ongelmakohtia kaupungin ja Vesilaitoksen johdolle. Tarkastuksessa saatiin nähtäville yleistasonen lyhyt Word-muotoinen yhteenveto (<i>Yhteenveto Mipu JVK ja Kenkäveronniemen tulopumppaamon tilanteesta</i>) urakanpurkamiseen johtaneista tapahtumista sekä perusteluista purkamiselle. Word-yhteenvetodokumenttia ei ole päivätty, joten ei voida tehdä johtopäätöstä, milloin yhteenvettoa on käsitelty. Lisäksi aiheeseen liittyen on tehty 11.3.2020 päivätty esitys, jossa on ylätasoisesti kuvattu purku-uhkaista reklamaatiota ja etenemisvaihtoehtoja. Esityksestä ei selviä, missä yhteydessä sitä on käsitelty. Tarkastuksessa ei saatu nähtäville tarkempaa esittelymateriaalia, josta ilmeni kootusti esimerkiksi tarkempaa analyysia pääurakoitsijan taloudellisen tilanteen vaikeuksista tai konkreettisista aikatauluhaasteista, vaan näitä on kuvattu yleisellä tasolla.</p> <p>Johtokunnan pöytäkirjaan 17.3.2020 on dokumentoitu yksityiskohtaisesti purkupäätöstä edeltäneet tapahtumat esimerkiksi reklamaatioiden, niiden vastineiden sekä työmaakokousten sisältöjen osalta. Pöytäkirjaan on dokumentoitu myös YSE 1998 kohtien 78 § ja 79 § Mikkelin Vesilaitoksen näkemyksen mukaiset perustelut urakkasopimuksen purkamiselle. Pöytäkirjassa tai sen liitteissä ei ole arvioitu näytön juridista vahvuutta purkamisoikeuden ylittymiselle tai mahdollisessa oikeuskäsittelyssä menestymiselle.</p> <p><i>Jatkuu seuraavalla sivulla</i></p>	<p><i>Ks. seuraava sivu</i></p>	

5.1 Päätösprosessin dokumentointi (2/2)

Luokitus	Havainto	Suositus	Johdon toimenpidesuunnitelma
	<p>Johtopäätös</p> <p>Mikkelin kaupungin johto kokoontui kuulemaan jätevedenpuhdistamourakan etenemisestä, ongelmista sekä esityksestä purkaa sopimus ennen johtokunnan päätöstä asiasta. Kokous nähdään merkittävänä, koska kokouksella on voitu mahdollisesti vaikuttaa päätösprosessin etenemiseen tai prosessin hidastamiseen. Kokouksesta ei ole dokumentaatiota, joten kokouksen tosiasiallista sisältöä tai siinä läpikäytyä esittelymateriaalia ei voida varmentaa.</p> <p>Purkupäätöksen esittelymateriaaliksi on tunnistettu yleistasoinen yhteenvetodokumentti sekä johtokunnan pöytäkirja, joka sisältää esim. reklamaatiot sekä niiden sisällön kuten koostetut indikaattorit urakoitsijan talouden tilan heikkenemisestä. Tarkastuksessa saatiin käsitys, että muutakin asiantuntijoiden esittelymateriaalia kaupungin johdolle on esitelty, mutta näitä dokumentteja ei ole arkistoitu Mikkelin Vesilaitoksen tai Mikkelin kaupungin toimesta. Yhtenäisen esittelymateriaalin puuttuminen ja tiedon hajautuminen pistemäisesti eri dokumentteihin luo riskin sille, että päätöksenteon hetkellä ei saada kattavaa kokonaiskuvaa tilanteesta. Tämän lisäksi esittelymateriaalien puuttuminen ja riittämättömät arkistointikäytännöt aiheuttavat riskin siitä, että tapahtumien jäljitysketju vaarantuu eikä päätöksenteon prosessia voida siten jäljittää aukottomasti jälkikäteen.</p>	<p>5.1.1 Suositellaan, että Mikkelin kaupunki dokumentoi systemaattisesti merkittäviin hankkeisiin liittyvien kokousten keskustelua sekä mahdollisia tausta-aineistoja, tehtyjä päätöslinjauksia ja niiden perusteluita myös sellaisista kokouksista, jotka eivät ole virallisia kaupungin toimielinten kokouksia. Riittävä dokumentointi tulee varmistaa hankkeen operatiivisen johdon toimesta.</p> <p>5.1.2 Suositellaan, että kaikki materiaali ja dokumentaatio, jota hyödynnetään Mikkelin kaupungin tai sen liikelaitosten työssä ja päätöksenteossa, dokumentoidaan ja arkistoidaan kaupungin omiin järjestelmiin.</p>	<p>5.1.1 Tarkennetaan ja terävöitetään huolellisen dokumentoinnin tärkeyttä erityisesti merkittävien hankkeiden osalta. Dokumentoinnissa on käytettävä CaseM-järjestelmää.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jo edellisen tarkastuksen jälkeen laadittu investointihankkeita koskeva ohjeistus. Päivitetään ohjetta dokumentoinnin merkityksen osalta. Asto-palvelualueen johto varmistaa, että inv.hankeohje käsitellään päivityksen jälkeen yksikkötasolla asti. - Jory on jo 12.6.2023 § 2 muistuttanut henkilöstöä, että kaikki viranhaltijoiden ja toimielinten päätöksiin vaikuttavat aineistot on tallennettava asianhallintajärjestelmään. Tehdään tästä uusi muistutuskirjaus henkilöstön uutiskirjeeseen. <p>Vastuuhenkilöt: Asto-palvelualueen johto ja kunkin hankkeen operatiivinen johto. Uutiskirjeen osalta viestintäyksikkö.</p> <p>Aikataulu: Syksy 2023</p> <p>5.1.2 Ks. yllä.</p>

5.2 Päätösprosessin aikataulullinen eteneminen

Luokitus	Havainto	Suositus	Johdon toimenpidesuunnitelma
E	<p>Kaupunginhallituksen otto-oikeudella tarkoitetaan kuntalain 92 §:ssä (410/2015) säädettyä kunnanhallituksen oikeutta ottaa käsiteltäväkseen asian, jossa kunnan organisaatiossa alempi viranomainen on tehnyt päätöksen. Asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa kuntalain 134 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä.</p> <p>Mikkelin kaupungin toimielimien jäsenten ja esihenkilöiden tulee valvoa alaistensa päätöksentekoa tarvittaessa otto-oikeutta käyttämällä. Otto-oikeus on Mikkelin kaupungin ohjeistusten mukaan ylemmän viranomaisen keino valvoa alemman viranomaisen päätöksenteon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta (<i>Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje, kaupunginhallitus 2.5.2016 § 148</i>).</p> <p>Jätevedenpuhdistamon pääurakan sopimuksen purkamisesta tehtiin päätös vesilaitoksen johtokunnassa 17.3.2020 (<i>Ote pöytäkirjasta, Mikkelin, Vesiliikelaitoksen johtokunta 17.3.2020 § 11</i>). 18.3.2020 Vesilaitos teki purkuilmoituksen pääurakoitsijalle ja 19.3.2020 on tehty työmaankatselmus ja –haltuunotto. Kaupunginhallituksen käsittely asiasta on ollut 23.3.2020, jolloin kaupunginhallituksella olisi ollut mahdollisuus käyttää otto-oikeuttaan Vesilaitoksen johtokunnan tekemään päätökseen. Lisäksi haastatteluiden perusteella purkupäätöksenesittely tuotiin kaupunginlakimiehen tietoon viime hetkellä ennen päätöksentekoa.</p> <p>Johtopäätös</p> <p>Virallinen päätös urakkasopimuksen purkamisesta ja päätöksen täytäntöönpano tehtiin ennen kuin asiaa käsiteltiin Mikkelin kaupunginhallituksessa. Näin ollen kaupunginhallitus ei voinut käyttää otto-oikeuttaan ennen päätöksen täytäntöönpanoa. Päätöksentekomenettelyn ei tunnistettu olleen kuntalain tai hallintosäännön vastaista, sillä kaupunginhallituksen käsittely otto-oikeuden käyttämisestä tehtiin sen ajan kuluessa, jossa kuntalain 134 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä.</p> <p>Lisäksi koska kaupunginlakimiestä tiedotettiin urakkasopimuksen purkamisesta muutama päivä ennen purkupäätöstä, nähdään kaupunginlakimiehen tosiasiallinen mahdollisuus perehtyä esitettäviin näyttöihin sekä purkuperusteluihin vähäisenä.</p>	<p>5.2.1 Suositellaan, että Mikkelin kaupunki määrittelee, mitkä investoinnit ja muut taloudellisesti/toiminnallisesti Mikkelin kaupungin kannalta kauaskantoiset asiat ovat merkitykseltään sellaisia, että niihin liittyvä päätöksenteko on käsiteltävä myös kaupunginhallituksessa ennen päätösten mukaisia konkreettisten toimenpiteiden toteuttamista.</p>	<p>5.2.1 Investointien toteutus valtuuston hyväksymään investointiohjelmaan perustuvaa toimintaa, joka tapahtuu olemassa olevien sääntöjen ja toimivaltojen mukaan. Suurimmat hankintapäätökset vielä erikseen päätettäväksi hankintasäännön ym. mukaan.</p> <p>Täydennetään investointihankkeita koskevaa ohjeistusta siten, että ennen merkittävien (arvo yli 1 milj. euroa) sopimusten purkamispäätöstä on kuultava kaupunginhallitusta.</p> <p>Vastuhenkilöt: Palvelualueen johto, hankkeiden toimijat</p> <p>Aikataulu: Syksy 2023</p>

5.3 Purkupäätökseen liittyvä riskienhallinta (1/2)

Luokitus	Havainto	Suositus	Johdon toimenpidesuunnitelma
 E	<p>Riskienhallinnan periaatteet, ohjeistus ja menettelyt</p> <p>Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti Mikkelin kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulisi perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan (<i>Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje, kaupunginhallitus 2.5.2016 § 148</i>). Konserniohjeen mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeita tulee noudattaa myös konserniyhtiöissä (<i>Mikkelin kaupunki, Konserniohje, Kaupunginvaltuusto 16.3.2020 § 20</i>).</p> <p>Riskienhallinnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja vastuista on Mikkelin kaupungilla tehty määrittelyt (esim. <i>Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 2017, Hallintosääntö 1.6.2017-</i>, <i>Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje 2.5.2016</i> sekä <i>Investointiohjelman projektitoiminnan linjaukset 22.6.2022</i>). Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet määrittelevät riskienhallinnasta, että kaupunkikonsernin riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada järjestelmällisellä ja ennakoivalla toiminnalla kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta.</p> <p>Lisäksi riskienhallinta sisältyy keskeisesti kaupunkikonsernin strategia- ja vuosisuunnitteluun ja se on operatiivisella tasolla mukana eri prosesseissa, toiminnoissa, ohjelmissa sekä projekteissa. Tarkastuksessa tunnistettiin myös, että esimerkiksi vuonna 2019 Mikkelin kaupungilla on ollut olemassa dokumenttipohja <i>Rakennushankkeen riskienhallinta</i>. Saadun käsityksen mukaan kyseinen pohja on tarkoitettu talonrakennushankkeille ja vastaavaa dokumentointia tai riskienarviointia jätevedenpuhdistamourakan osalta ei tunnistettu.</p> <p>Jätevedenpuhdistamourakan riskienhallinta</p> <p>Purkupäätökseen liittyvä aineisto ja materiaali on koostettu Rambollin toimesta. Rambollin tekemän esittelymateriaalin perusteella purkupäätösehdotus on esitelty ensin Mikkelin Vesilaitoksen johtokunnalle ja myöhemmin Mikkelin kaupunginhallitukselle. Tarkastellun materiaalin perusteella purkupäätökseen liittyviä riskejä on arvioitu lähinnä vain siitä näkökulmasta, että mitä voi tapahtua, jos urakkasopimusta ei pureta.</p> <p>Tarkastuksessa käydyn dokumentaation perusteella ensimmäinen jätevedenpuhdistamon urakkaan liittyvä reklamaatio on tehty 13.8.2019. Ensimmäinen purku-uhkainen reklamaatio on urakoitsijalle on tehty 20.11.2019. Näiden tapahtumien jälkeen aina sopimuksen purkamiseen saakka tarkastuksessa ei ole tunnistettu erillistä riskiarviota edellä mainitun yhteenvedon lisäksi.</p>	Ks. seuraava sivu	

5.3 Purkupäätökseen liittyvä riskienhallinta (2/2)

Luokitus	Havainto	Suositus	Johdon toimenpidesuunnitelma
	<p>Rambollin Word-muotoisessa esitysmateriaalissa (<i>Yhteenvedo Mipu JVP ja Kenkäveronniemen tulopumppaamon tilanteesta, ei päiväystä</i>) esitellään, että sopimusta jatkamalla hyväksytään taloudelliset sekä aikataululliset riskit sekä pääurakoitsijan konkurssinvaara. Lisäksi 11.3.2020 päivätysssä esityksessä aiheeseen liittyen kuvataan ylätasoisesti kolme vaihtoehtoa etenemiseen, minkä lisäksi työmaan haltuunoton osalta kuvataan, että tilaajalla on oikeus purkaa sopimus Urakkasopimuksen rakennusurakan yleisten sopimusehtojen mukaisin perustein. Esityksessä ei kuvata tarkemmin perusteita purkamiselle.</p> <p>Muita riskejä tai mahdollisia tapahtumia purkupäätökseen liittyvästä materiaalista ei selviä. Materiaaleista ei esimerkiksi selviä, onko purkupäätöksen yhteydessä arvioitu muita tapoja hallita pääurakan ongelmia sopimusta jatkettaessa tai millaisia riskejä purkamisella on. Haastattelujen perusteella kaupungin ja Vesilaitoksen johdolla on ollut käsitys, että Vesilaitoksella on tarvittavat purkuperusteet olemassa.</p> <p>Johtopäätös</p> <p>Mikkelin kaupungilla on jätevedenpuhdistamourakan toteutusvaiheessa ollut riskienhallinnan toteuttamisen ja vastuunjaon määrittelyjä, mutta tarkastuksessa ei tunnistettu urakanaikaista riskienhallinnan dokumentaatiota, esimerkiksi riskikartoitusta, josta selviäisi päätöksentekoon liittyviä riskiseikkoja. Jatkuva riskien tunnistaminen mahdollistaa paremman riskien ennaltaehkäisyn sekä niihin reagoinnin.</p> <p>Urakkasopimuksen purkamisen yhteydessä rakennuttajakonsultti on laatinut yhteenvedon merkittävistä tapahtumista, jotka ovat johtaneet purkupäätösesityksen laatimiseen. Yhteenvedossa on analysoitu pintapuolisesti niitä riskejä, joita voi syntyä, jos urakkasopimusta ei pureta. Rakennuttajakonsultti esittelee yhteenvetomateriaalissa sopimuksen jatkamisen lisäksi sopimuksen purkua toisena vaihtoehtona, mutta materiaalissa ei analysoida tämän vaihtoehdon riskitapahtumia vaan esitellään perusteita purkamiselle. Mikäli riskiarviointia ei tehdä jatkuvasti urakan aikana tai merkittävien päätösten yhteydessä, on riskinä, että luottamushenkilöille ei esitellä riittävää tilannekuvaa mahdollisista tapahtumaketjuista. Lisäksi riskinä on, että riskien realisoituessa niihin ei ole varauduttu riittävästi.</p> <p>Tarkastuksessa tunnistettiin, että vuonna 2022 Mikkelin kaupungin johtoryhmä on hyväksynyt investointiohjelman projektitoiminnan linjaukset, joissa riskienhallinnasta määritellään, että riskejä on arvioitava ja päivitettävä hankkeen edetessä sen eri vaiheissa. Näin ollen Mikkelin kaupunki on jo kehittänyt investointihankkeisiin liittyvää ohjeistusta purkupäätöksen jälkeen.</p>	<p>5.3.1 Suositellaan, että investointihankkeiden osalta noudatetaan Mikkelin kaupungin <i>Investointiohjelman ja projektitoiminnan linjaukset</i> – dokumentin mukaisia riskienhallinnan linjauksia toteuttaa dokumentoidusti riskienarviointia hankkeiden alussa sekä arvioida riskejä läpi hankkeen eri vaiheissa.</p> <p>5.3.2 Suositellaan, että merkittäviä juridisia päätöksiä (kuten päätös merkittävien sopimusten purkamisesta) arvioidaan juristien arvioiden lisäksi myös kokonaisvaltaisemmin päätöksiin liittyvien riskien osalta, jotta päätöksiin liittyvät mahdolliset negatiiviset seuraukset voidaan minimoida. Lisäksi riskien arviointi tulee dokumentoida riittävällä tavalla arviointien ja päätösten jäljitysketjun varmentamiseksi.</p>	<p>5.3.1 Palvelualueen johto huolehtii ohjeen noudattamisesta.</p> <p>Jatkossa vuosittain puolipäiväinen koulutus/kertaus ohjeesta palvelualueen henkilöstölle.</p> <p>Vastuuhenkilöt: Palvelualueen johto, hankkeiden toimijat</p> <p>Aikataulu: Muistutus syksy 2023. Jatkossa vuosittain puolipäiväinen koulutus/kertaus</p> <p>5.3.2 Merkittävissä sopimusjuridisissa asioissa (mm. purkaminen) arvioidaan jatkossa riippumattoman juridisen lausunnon/kannanoton tarpeellisuutta. Kiinnitetään dokumentointiin erityistä huomiota.</p> <p>Vastuuhenkilöt: Palvelualueen johto, hankkeiden toimijat</p> <p>Aikataulu: Jatkuvaa toimintaa</p>

5.4 Purkupäätökseen liittyen tehdyt juridiset arviot (1/2)

Luokitus	Havainto	Suositus	Johdon toimenpidesuunnitelma
E	<p>Juridinen arviointi ennen purkupäätöstä</p> <p>Mikkelin kaupunki kilpailutti jätevedenpuhdistamon pääurakkaan liittyvän valvonnan lisäksi myös hankinta- ja urakkalakikonsultoinnin palvelut. Palveluntarjoajaksi niin valvontaan kuin lakineuvontaankin valittiin Ramboll. Pääurakan toteuttamisen vaiheessa sekä urakkasopimuksen purkamisen yhteydessä lakineuvontaa tai muuta juridista arviota ei ole Mikkelin kaupungille tai Vesilaitokselle toimitettu muulta taholta kuin Rambollilta. Rambollin tuottamaa juridista arviota ei saatu sellaisenaan sisäisen tarkastuksen tarkasteltavaksi.</p> <p>Kaupunginlakimiestä ei osallistettu purkupäätöstä edeltäviin juridisten arvioiden tekemiseen. Kaupunginlakimiestä informoitiin purkamispäätöksestä tarkastuksessa saadun käsityksen mukaisesti muutama päivä ennen kuin urakkasopimuksen purkaminen esiteltiin kaupunginhallitukselle. Tarkastuksessa käydyn riskienhallintadokumentaation perusteella Mikkelin kaupunki ei ole määritellyt, milloin tai millaisissa tilanteissa kaupunginlakimies olisi osallistettava hankkeisiin tai projekteihin tai niihin liittyviin juridisiin päätöksiin.</p> <p>Juridinen arviointi purkupäätöksen jälkeen</p> <p>Mikkelin Vesilaitos on pyytänyt ulkoiselta toimijalta (Aaro Liuksiala) asiantuntijalausuntoa rakennusurakan yleisten sopimusehtojen YSE 1998 78 ja 79 §:ien tulkinnasta ja siitä, millaista sopimusrikkomusta niiden sovellettavaksi tuleminen edellyttää. Lausunnossa todetaan, että asia ratkaistaan esitettävän näytön pohjalta ja että arviointi kuuluu tuomioistuimen harkintavaltaan. Lausunnossa ei oteta kantaa siihen, ylittyikö purkukynnys. Lausunnossa otetaan kantaa siihen, että tilaajalla on ollut asiantuntijalausunnon mukaan perusteltu syy olla huolissaan urakoitsijan kyvystä täyttää urakkasopimuksen mukaiset velvollisuutensa YSE 79 § tarkoittamalla tavalla. Urakkasopimuksen purkaminen on ollut vireillä Etelä-Savon käräjäoikeudessa samanaikaisesti, kun asiantuntijalausunto on annettu.</p> <p><i>Jatkuu seuraavalla sivulla</i></p>	<p><i>Ks. seuraava sivu</i></p>	

5.4 Purkupäätökseen liittyen tehdyt juridiset arviot (2/2)

Luokitus	Havainto	Suositus	Johdon toimenpidesuunnitelma
	<p>Samalta ulkoiselta toimijalta on pyydetty asiantuntijalausuntoa siitä, mikä olisi Vesilaitoksen menestymisen mahdollisuus, mikäli käräjäoikeuden päätöksestä valitettaisiin seuraavalle oikeusasteelle. Asiantuntijalausunnon (ei päiväystä) perusteella Vesilaitoksen menestymismahdollisuudet mahdollisessa valitusprosessissa nähdään heikkona. Tämän asiantuntijalausunnon lisäksi haastattelujen sekä tarkastellun materiaalin perusteella Ramboll tai muukaan taho ei ole tehnyt asiantuntijalausuntoa käräjäoikeuden päätöksestä valittamiseen liittyen.</p> <p>Johtopäätös</p> <p>Mikkelin Vesilaitos on tilannut Rambollilta jätevedenpuhdistamonurakan johtamisen ja valvonnan palveluiden lisäksi myös hankinta- ja urakkalakikonsultoinnin palveluita. Urakan toteutuksen aikana ennen pääurakoitsijan urakkasopimuksen purkamista Mikkelin Vesilaitokselle ei ole tehty urakkalakikonsultointia tai vastaavaa asiantuntijalausuntoa muilta tahoilta kuin Rambollilta. Mikkelin kaupunginlakimies ei ole ollut osallisena juridisten arviointien tekemistä tai antanut omaa juridista lausuntoa/arviointia.</p>	<p>5.4.1 Suositellaan, että Mikkelin kaupunki määrittää hankkeiden hallinnan ohjeistukseen reunaehdot kaupunginlakimiehen osallistamisesta investointihankkeisiin liittyviin juridista osaamista vaativiin vaiheisiin tai päätöksiin. Reunaehdoissa voi määrittää esim. seuraavat asiat:</p> <ul style="list-style-type: none">- Minkälaisiin asioihin/päätöksiin kaupunginlakimies tulee osallistaa- Missä vaiheessa prosessia ja kuinka ajoissa kaupunginlakimies tulee osallistaa prosessiin- Kuinka merkittävässä hankkeissa/päätöksissä osallistaminen on välttämätöntä. <p>Osallistamisella voidaan tarkoittaa esim. sitä, että kaupunginlakimies antaa arvion siitä, tarvitseeko merkittäviin päätöksiin toisen riippumattoman lausunnon.</p>	<p>5.4.1 Täydennetään ohjetta suosituksen mukaisesti.</p> <p>Vastuuhenkilöt: Asto-palvelualueen johto, kaupunginlakimies</p> <p>Aikataulu: syksy 2023</p>

5.5 Päätöksenteon resursointi (1/2)

Luokitus	Havainto	Suositus	Johdon toimenpidesuunnitelma
 M	<p>Mikkelin kaupunki osoitti vuonna 2020 sisäiselle tarkastukselle toimeksiannon, jonka tavoitteena oli arvioida Mikkelin vesiliikelaitoksen uuden jätevedenpuhdistamon rakennushankkeen projektijohtamista sekä kustannushallintaa. Vuoden 2021 alussa valmistuneen raportin (<i>Mikkelin kaupunki, Jätevedenpuhdistamohankkeen projektijohtamisen sisäinen tarkastus, tarkastusraportti KPMG Oy Ab, 13.1.2021</i>) yksi havaintokokonaisuuksista oli urakan operatiivisen johtamisen keskittyminen merkittävästi vesilaitoksen johtajan varaan sekä ulkoisen rakennuttajakonsultin merkittävä rooli urakan johtamisessa ja hallinnoinnissa.</p> <p>Jätevedenpuhdistamourakan operatiivinen johto toimi myös raportoijana ja esittelijänä esimerkiksi vesiliikelaitoksen johtokunnalle sekä kaupunginhallitukselle urakkaan liittyvissä asioissa. Luottamushenkilöt ja muut päätöksentekijät kaupungin eri päätöksentekoeleimissa ovat rajallisten resurssien vuoksi riippuvaisia asiantuntijoiden lausunnoista sekä esittelymateriaalista. Luottamushenkilöillä ja muilla päätöksentekijöillä on lopullinen vastuu Mikkelin kaupungin päätöksistä, jolloin etenkin merkittävässä asioissa päätöksentekohetkellä on oltava riittävä käsitys siitä, millainen vaikutus tehdyllä päätöksellä voi kaupungille olla.</p> <p>Tarkastuksessa saadun käsityksen mukaan kaupungin virkamiesjohto on esittänyt kysymyksiä purkupäätösehdotuksen valmistelijoille vesiliikelaitoksen juridisesta asemasta purkupäätökseen liittyen. Tarkastushaastatteluiden mukaan kaupungin johto oli saanut käsityksen, että jätevedenpuhdistamon urakkasopimuksen purkamiselle on selvät ja riittävät perusteet. Päätös purkamiselle tehtiin Rambollin juridiseen asiantuntijanäkemykseen liittyvän esittelymateriaaliin perustuen ilman, että asiantuntijalausuntoa oli pyydetty muulta riippumattomalta toimijalta tai kaupunginlakimieheltä. Mikkelin Vesilaitoksen johtokunnan tai kaupunginhallituksen pöytäkirjoista ei ilmene dokumentointia eriävistä mielipiteistä, keskustelusta tai kysymyksistä purkupäätösesitykseen liittyen. Lisäksi noin kaksi viikkoa ennen purkupäätöstä Vesilaitos, Ramboll ja urakoitsija ovat käyneet työmaapalaverissa keskustelua aikataulukysymyksiin liittyen, ja pöytäkirjassa aikatauluihin liittyvän keskustelun on todettu olleen hyvää ja rakentavaa (Aikataulupalaverin muistio, Ramboll, 3.3.2020).</p> <p><i>Jatkuu seuraavalla sivulla</i></p>	<p><i>Ks. seuraava sivu</i></p>	

5.5 Päätöksenteon resursointi (2/2)

Luokitus	Havainto	Suositus	Johdon toimenpidesuunnitelma
	<p>Johtopäätös</p> <p>Vuonna 2021 päivätyssä sisäisen tarkastuksen raportissa todettiin, että Mikkelin Vesilaitoksen jätevedenpuhdistamon projektijohtamisen organisointi ja resursointi oli merkittävästi Vesilaitoksen johtajan ja Rambollin varassa. Siten myös päätöksenteko ja sen esittelymateriaali ovat olleet ohuen projektiorganisaation varassa, jolloin riskinä on, ettei päätöksiin liittyvää esitysmateriaalia ehditä tai kyetä muutoin valmistelemaan riittävän kattavasti. Luottamushenkilöt ovat laajasti sen varassa, mitä esittelymateriaalin on koostettu, jolloin projektijohdon valmistelemien materiaalien merkitys korostuu.</p>	<p>5.5.1 Suositellaan, että Mikkelin kaupunki määrittelee ja varmistaa riittävän hankeorganisoinnin ja – resursoinnin hankkeen johtamiselle ja valvonnalle.</p>	<p>5.5.1 Asia huomioitu investointihankkeiden ohjeistuksessa. Merkittäville hankkeille varataan tarvittaessa oma erillinen projektipäällikköresurssi (esim. Saimaanportin koulu).</p> <p>Vastuuhenkilöt: Asto-palvelualueen johto</p> <p>Aikataulu: Jatkuvaa toimintaa</p>

Liitteet

Liite I: Tarkastuksen yhteydessä haastatellut henkilöt

- **Aaro Liuksiala**, kaupungin neuvonantaja, ulkoinen konsultti
- **Ari Liikanen**, hallintojohtaja
- **Arto Seppälä**, ent. kaupunginhallituksen puheenjohtaja
- **Janne Kinnunen**, kaupunginjohtaja
- **Jarkko Laitinen**, Mikkelin Vesilaitoksen johtaja
- **Jouni Riihelä**, kaupunkikehitysjohtaja
- **Jukka Savolainen**, ent. kaupunginlakimies
- **Kirsi Olkkonen**, ent. kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja
- **Reijo Turkki**, ent. Mikkelin Vesilaitoksen johtaja
- **Pirjo Siiskonen**, kaupunginhallituksen puheenjohtaja
- **Perttu Noponen**, Mikkelin Vesilaitoksen johtokunnan puheenjohtaja
- **Timo Halonen**, ent. kaupunginjohtaja
- Tapani Korhonen, ent. Mikkelin Vesilaitoksen johtokunnan puheenjohtaja; ei tarkastuksen toteutusaikana tavoitettu sisäisen tarkastuksen haastateltavaksi

Liite II: Havaintojen arviointiasteikko

K	Kriittinen:	Havainto sisältää kriittisen riskin/puutteen nykyiselle toiminnalle ja turvallisuudelle ja korjaaviin toimenpiteisiin tulisi ryhtyä viipymättä.
E	Erittäin merkittävä:	Havainto on merkittävä ja vaikutukset voivat olla olennaisia. Havainto edellyttää valvottuja toimenpiteitä mahdollisimman pikaisesti.
M	Merkittävä:	Havainto edellyttää aikataulutettua ja vastuutettua toimenpidesuunnitelmaa.
H	Huomioitava:	Vastuuyksikkö voi harkintansa mukaan huomioida havainnon esimerkiksi kehittämissuunnitelmissaan. Vaikka havainnon kiireellisyys on vähäisempi, tulisi siitä kuitenkin huolehtia tehokkaan ja kontrolloidun toiminnan varmistamiseksi.

kpmg.com/socialmedia

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2023 KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Confidential